

[Erik Eriksen.]

sikkert undret mange, for hvad enten man nu var tilfreds med resultatet eller ikke, er det dog helt ubestrideligt, at folkeafstemningen var en begivenhed af høj karat i vor politiske historie. Tidligere udtalelser af den højtærede statsminister har da for øvrigt også givet det indtryk, at han var klar over dette forhold. Det er måske ikke helt uforståeligt, hvis regeringen helst vil glemme folkeafstemningen, for der er vel ingen regering, der har lidt et mere sviende nederlag.

Hvis jeg ganske kort må forsøge at sammenfatte begivenhederne forud for folkeafstemningen, var forholdet det, at det var en magtglad regering, en meget magtglad regering, der fremsatte sine 10 lovforslag om jordpolitik, og efter recepten fra helhedsløsningen gav regeringen ikke nogen saglig mulighed for forhandling. Jeg skal ikke fordybe mig i disse forslags tendens eller indhold; de har jo også fået deres dom. For mit eget vedkommende har jeg lagt megen vægt på, at folkeafstemningen ikke skulle have direkte politiske konsekvenser. Den tanke, som lå bag indførelsen af folkeafstemningsprincippet i grundloven af 1953, ville lide ubodelig skade, hvis en folkeafstemning blev gjort til et valg for og imod regeringen. Derfor kunne vi også fra venstres side opfordre alle, der var imod jordlovene, til at tilkendegive deres opfattelse, selv om de i øvrigt følte sig mest knyttet til regeringspartierne; dette vil jeg gerne understrege. Det er ganske klart, at folkeafstemningens udfald begribeligvis ikke har kunnet undgå at påvirke dansk politik på flere væsentlige områder, men direkte politiske konsekvenser bør resultatet kun få, hvis regeringen nægter at bøje sig for det.

Jeg må gå ud fra, at regeringen har bøjet sig for resultatet. Jeg ved ikke, om jeg går for vidt, men jeg må vel have lov til at vente, at regeringen snart vil fremsætte forslag, der giver mulighed for en liberalisering af jordpolitikken. Det er ganske simpelt en nødvendighed, hvis vi skal kunne tilpasse landbrugserhvervets struktur til de ændrede vilkår, der allerede forekommer, og som vi med sikkerhed kan forvente i en overskuelig fremtid.

Jeg har med disse ord peget på en række væsentlige områder, som vi fra venstre

mener trænger sig på. Jeg skal yderligere blot nævne, at vi lægger vægt på en afklaring af spørgsmålet om ministres ansvarlighed. På forvaltningens område mener vi tiden må være inde til en gennemførelse af fuld partsøffentlighed som et første skridt til en videregående offentlighed i forvaltningen. Megen utilfredshed og megen ubillig kritik af forvaltningen vil kunne undgås, når større åbenhed gør det muligt i højere grad at afgrænse de tilfælde, hvor kritik virkelig måtte være på sin plads.

På det skattemæssige område har venstre fremsat forslag om ligestilling mellem forbrugerkooperationen og den private handel.

Når det gælder sambeskatningen, må jeg give den højtærede statsminister ret i, at forårets udvalgsbetænkning ikke pegede på enkle veje til løsning af dette problem, men vi vil fordomsfrit have opmærksomheden henvendt på mulige løsninger. En begyndelse — lad så være, at det er et beskedent skridt, men det har dog praktisk og principiel betydning for mange sambeskattede — må kunne gøres gennem adgang til selvstændig ligning for de selverhvervende hustruer, der måtte ønske det.

Det fremgik ikke af åbningstalen, hvornår regeringen agter at udskrive valg, men nægtes kan det ikke, at atmosfæren er stærkt præget netop af det kommende valg, og det er vist også det eneste, der kan rense luften. Forholdet i dag er, at vi har en indbyrdes uenig regering. Dens kølvand er opfyldt af meget politisk vraggods; det er hævet ud over enhver tvivl. Det er også sådan, at manglende overblik, manglende vilje til løsning af problemerne har skabt vanskeligheder. Det er, som om regeringen synes helt ude af stand til at lede et absolut nødvendigt samarbejde. Det hænger vel sammen med, at den i så høj grad dirigeres af kræfter udefra. Jeg hører til dem, der mener, at vi trænger til at få dette vraggods fjernet, men jeg må indrømme, at jeg ikke nærer stor tiltro til, at regeringen selv formår at yde noget større bidrag til det. Det er, som om indre strid og fordomme lammer regeringens handlekraft.

Det er da også interessant at følge, hvorledes den offentlige debat i stigende grad samler sig om tiden efter valget. Den opfattelse breder sig, at de nuværende regeringspartier ikke vil have flertal efter et